

Ishaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. Ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
1/2 . . . 10
1/3 . . . 5

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah zvez“.

Na naročila brez doposlane naročilne se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadst. na levo.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročninu in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računajo po Petiti-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telef. št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Samo dva slovenska stavka!

Deželno umobolnico je otvoril deželni odbor. Vse, kar se je vršilo pri otvoritvi od strani deželnega odbora, je bilo poprej določeno in na vse so se pripravili. Vedeli so torej, da bo govoru otvoritveni govor deželni glavar dr. Pajer.

Dr. Pajer govori v deželnem zboru samo laški, edinole pri otvoritvah in zaključkih prečita tudi kak slovenski stavček. Tako se ravna tudi ob vseh prilikah, združenih z deželnim odborom. Torej je bilo jasno, da se bo držal svoje navade tudi pri otvoritvi deželne umobolnice.

Podglavar dr. Gregorčič ter deželna odbornika Berbuč in dr. Stepančič so vedeli, da bo govoril dr. Pajer le laško, ter da bo takisto vmes, kakor zna on, ukrcpal par slovenskih stavkov. Pajer dela tako, odkar je na krmilu, torej je bilo očitno, da tudi to pot ne napravi izjeme. Zato pa je bila dolžnost podglavarja in obeh slovenskih deželnih odbornikov, zagotoviti pri otvoritvi tako pomembnega deželnega zavoda našemu jeziku ravnopravno mesto. Povdarjamo, da je bila to njihova dolžnost, prav zagadel, ker poznajo Pajerjeve navade in šege. Tu ne more biti nobenega izgovora: saj že ve glavar, kaj je dolžan storiti, oni pa niso mogli vedeti, da ne bo vedel, kaj je dolžan storiti. Takšni izgovori, s kakoršnimi klerikalci radi prihajajo, bi bili preotročji!

Dolžni so bili zagotoviti našemu jeziku ravnopravno mesto, ker so dobro vedeli, da govornik Pajer sam od sebe mu ne da takega mesta, že sploh ne, in ker so morali poleg principijelnega stališča ravnopravnosti upoštevati še to, da so bili povabljeni k otvoritvi različni visoki gospodje: generali in drugi dostojanstveniki. Pred njimi naj bi Pajer preziral slovenščino, jezik večine goriške dežele — to se mora preprečiti! Sveta dolžnost vseh treh je bila: to preprečiti. Ali še mar jim ni bilo tako preprečenje, marveč pokimali so, da naj le napravi Pajer, kar in kakor hoče. In zgodil se je velik škandal.

Dr. Pajer je govoril, jedno celo uro je govoril samo laško, vmes pa je vkrcpal ta-le dva slovenska stavka:

»Veseli me, da ste se tudi vi zbrali k današnji slavnosti. Kar smo napravili, smo napravili po najboljši vesti in upamo, da prinese to delo deželi zastavljeni uspeh.«

To je vse, kar je spregovoril deželni glavar po slovensko. In še to je čital. Škandal, da mu ga ni kmalu para!

In kaj pravi na vse to »Gorica«?

V poročilu o otvoritvi umobolnice pravi v oklepaju: »Prav ni bilo, in je tudi po pravici naše župane, ki so bili vabljeni k slovesni otvoritvi hudo užalilo dejstvo, da je deželni glavar izustil le par slovenskih stavkov. Večina naših županov ni namreč njegovega dolgega italijanskega govora razumela. Ako ni deželni glavar hotel ali pa tudi mogel držati daljšega govora, potem naj bi se bil obrnil do enega naših slovenskih deželnih odbornikov, ki bi bil gotovo rad prevzel to nalogo. Saj je bila večina navzočih županov slovenska in tudi naša dežela je po večini slovenska. Prav zaradi tega, bi bila ravnopravnost pri takih prilikah na mestu.«

Grd hinavec in slepar javnosti je oni, ki je zapisal v »Gorici« budalosti: da če ni hotel glavar ali pa če ni mogel držati daljšega slovenskega govora, potem naj bi se obrnil glavar do enega slovenskih odbornikov ... Kaka neumnost! Petdeset let se že bori Pajer proti slovenščini v deželni hiši — najuspešneje v dobi zveze z Gregorčičem! — vsi ga poznamo kot sovražnika in sicer strupenega sovražnika slovenščine, po 50 letih njegovega boja proti slovenščini pa pride v slovenščini pisan list, ki meni ... za ljudi, ki ne smejo ali pa ne znajo misliti s svojo glavo ... da če ni hotel ali mogel govoriti slovensko, pa naj bi bil storil to in to! Kdor piše take oslarije, kdor hoče na tak način imeti naše ljudstvo za norca, ta je norec, ki tiče prvi v norišnico.

Dolžnost imenovanih treh poslancev S. L. S. je bila: obrniti se do glavarja ter se dogovoriti z njim glede slovenskega govora. Taka je bila njihova dolžnost, ko vendar poznajo Pajerja. Berbuč in Stepančič sta znana velika strahopetca, katerima se kolena šibijo pred Pajerjem — kakor je o neki priliki pokazal neki laški politik — toda bolj korajžen gospod je vitez z Vrsnega. Kako junaško zna hruliti neljube mu osebe — zakaj ni nahrulil tudi Pajerja, saj je vendar dobro vedel, kaj stori ob otvoritvi, kako bo stari lisjak zopet enkrat nesramno preziral slovenščino ter nečuvno žalil slovensko večino dežele? E, zakaj? Viteza sta združena: laški in slovenski. Zveza je tu vmes in plod te proklete zveze je bilo preziranje slovenščine ob otvoritvi umobolnice! Razžaljeni so bili navzoči slovenski župani, poniževani, zaničevani so bili in z njimi naše slovensko ljudstvo. In glavni krivec še ni Pajer, ampak večkrat že navedeni slovenski trifolium. Ti bi bili morali preprečiti škandal — toda preprečili ga niso, ker so nesposobni za to in ker je tudi tu zveza, ki zabranjuje tako preprečenje, ker v smislu zveze ima Pajer pristo roko v takih rečeh ...

Ker so bili navzoči župani nevoljni in ker je prišlo junakom okoli »Gorice« do ušes, kako sodi slovenska javnost o škandalu, da je bila slovenščina pri otvoritvi umobolnice potisnjena v kot, so se opogumili in v »Gorici« so napisali, da ni prav, kar je storil Pajer. Slava vrlim boriteljem za pravice slovenskega jezika! V deželnem odboru molčati, pri otvoritvenem laškem govoru v tla gledati, potem pa v »Gorici« malce zaropotati — to je pravo delo za naše pravice, tako se borijo za veljavo slovenskega jezika naši vrlji poslanci S. L. S. Slava na vekomaj!

Če bi ne bilo ogorčenja, bi niti tistih par besed ne bili zapisali v »Gorici«, ampak še utajili bi bili, kar se je zgodilo in na farbalno javnost, da je bilo vse lepo v redu, vse ravnopravno — »Soča« pa laže.

To, kar so zakrivali vrlji poslanci S. L. S. pri otvoritvi umobolnice, to je narodni škandal. Sramota nad nje!

Ti ljudje zaslužijo, da se jih na osle naveže ter žene po deželi in razlaga ljudstvu, kako se borijo za njegove pravice in za veljavo našega slovenskega jezika. Ni čuda potem, če imamo take zastopnike na takih mestih, da nikjer nič ne veljamo.....

Laž in obrekovanje

so vaša sredstva.

(Iz Sv. Križa.)

I.

Tako je zabrusila »Gorica« v obraz novostrojarskim mazačem tam po letu, ko so bili v nesramnih napadih na učiteljsko nekako previsoko pomerili ter nehoti ali hote zadeji po strani tudi patrone pri oni stranki, katere glasilo je omenjeni list.

Z lažniki in obrekovalci je pitala po vsej pravici one besne prismode, ki se bojujejo z lažjo in obrekovanjem ona »Gorica«, ki je sama zašla na ono pot besnih prismod, katerim je odprla tudi svoje predale, da se bojujejo z lažjo in obrekovanjem proti učitelju, katerega je ljudski glas — božji glas — hotel počastiti pri minulih naših občinskih volitvah.

Z veliko večino je bilo izvoljenih 20 starejšin napredne stranke v III. in II. razredu, a le za par glasov ni dosegla ta stranka tudi v I. razredu zmage.

Tak rezultat je zdramil besne prismode, da z lažjo in obrekovanjem dalje duška svojim čutilom.

Nisou imeli namena odgovarjati prismođarijam, ker se pošten človek ne mara mazati z njimi. Naprošeni dajemo nekaj odgovora na članek »Križke občinske volitve« v »Gorici« z dne 7. januarja in na dopis z dne 14. februarja.

Na članek-uvodnik »Učitelj-župan« bi trebalo odgovoriti s posebnim člankom.

Laž je, da so liberalci zmagali pri teh volitvah v dveh razredih vsled tega, ker klerikalci niso tako drzni kakor nekdo v Križu, ki gospodari tamkaj že celo vrsto let; resnica pa je, da oni nekdo je služil občini zvesto in pošteno tako, da do najnovejšega časa ni imel nikdo tako drznege čela, da bi pljunil resnici v obraz, kakor »Goričima« besna prismoda.

S trebuhom za kruhom, tujec, je prišel v Križ in si ustvaril baronsko pozicijo — trdi »Gorica«, četudi ve vsak pošten državljan, da javne službe se podeljujejo kompetentom, ki so zato usposobljeni brez ozira na to, ali so domačini — t. j. rojeni v onem kraju, ali kje drugod. Za službo, katero je dobil oni nekdo, ni bilo sploh nobenega domačega prosilca, torej jo je moral dobiti na vsak način tujec.

Na ravno tak način — s trebuhom za kruhom, tujec in še celo iz druge dežele je prišel v Križ n. p. tudi gr. župnik in si ustvaril — »Gorica« bi rekla — vsaj grofovsko pozicijo. Njemu pa ne šteje nikdo tega v greh, ker vsakemu prizelimo, da naj si ustvarja čim boljšo pozicijo — samo na pošten način. Le učitelj naj bi ostal vedno siromak, suženj boljše situiranim slojem, ki vedo, da človek le toliko velja, kar plača in da le petica da ime sloveče, kakor je pel pesnik Prešeren.

»Gorica« trese mrtvaška mrziica pred mislijo, da bi utegnilo napredno starešinstvo voliti županom — križ božji — veste koga? — samiega križkega nadučitelja.

Bog ne daj tega — bojimo se za gospodo pri »Gorici«, da jo kaj zlomi. Napredni volilci križki, usmilit se nas — libera nos a malo! Vsakega družega pač, le nadučitelja ne, tudi Franceta iz Križa

lahko, samo onega ne in sicer zato ne, ker je bil tako predrzen, da se je svoječasno neustrašeno potegoval za zboljšanje sramotne nizke plače stanu, ki je bil slabejše plačan kakor pometachi drugod; dalje tudi zato ne, ker ste vi Križani v tega moža zaljubljeni, ker mislite le dobro od njega; ampak, ljudje božji, napredni vi starejšine križki, volite županom kogar koli od deseterice klerikalnih starešin, če tudi niste vanje zaljubljeni, ampak narobe, saj bi ne bilo to prvič ... Tako in podobno zdihuje »Gorica« v grozni mrzlici, ki jo je oblila, ko je zvedela za izid občinskih volitev v Sv. Križu.

Na trditve »Gorice«, da mislijo Križani, da jim bo novi župan delal vse zastoj, moramo odgovoriti svečano v imenu cele obširne občine, da križki nadučitelj in obč. tajnik je že doslej mnogo delal zastoj, kakor nikdo pred njim in sicer ne glede na stranke.

Tudi to mu štejejo v dobro, ker so hvaležni za izkazane dobre.

Toliko v odgovor člančiču, ki ga ima na svoji kosmati duši besni prismoda — v bližini uredništva one »Gorice«, ki je bila sama obsodila tako nepošteno početje. —

Ljudsko štetje.

Občina Doberdob

šteje 143 hiš, 671 prebivalcev; 348 glav govejé živine; 48 konj; 298 prašičev; 1 ošelj; 1517 kokoši.

Županja Tomaj.

(Popolnilo.)

Tomaj hiš 107, prebivalcev 613, kobile 3, konji 8, žrebeta pod 3 l. 1, osli 7, biki 1, krave 92, voli 47, govedo do 3 l. 68, ovce 3, koze 3, prašiči 216.

Križ hiš 64, prebivalcev 289, kobile 1, konji 3, osli 1, krave 54, voli 32, govedo do 3 l. 31, koze 1, prašiči 97.

Filipče Brdo hiš 6, prebivalcev 35, kobile 1, krave 12, voli 6, govedo do 3 l. 3, prašiči 14.

Šepulje hiš 30, prebivalcev 196, kobile 2 konji 2, osli 1, krave 41, voli 24, govedo do 3 l. 31, koze 1, prašiči 97.

Dobravlje hiš 27, prebivalcev 146, kobile 4, konji 4, biki 1, krave 26, voli 13, govedo do 3 l. 12, prašiči 95.

Utovlje hiš 27, prebivalcev 127, osli 1, krave 33, voli 17, govedo do 3 l. 13, koze 1, prašiči 36.

Grahovo Brdo hiš 11, prebivalcev 53, konji 1, osli 3, krave 19, voli 10, govedo do 3 l. 12, koze 1, prašiči 53.

Skupaj hiš 272, prebivalcev 1459, kobile 11, konji 18, žrebeta pod 3 l. 1, osli 13, biki 2, krave 277, voli 149, govedo do 3 l. 156, ovce 3, koze 8, prašiči 613.

V Čepovanu

se je naštelo 230 hiš in 1223 prebivalcev. Začasno odsotnih je 130. Po obč. jeziku je 5 Čehov-Moravcev, 1 Malorus in 1 Nemec, drugi so vsi Slovenci.

Govejé živine je 484, konj je 20, prašičev je 100, ovac je 30, osla sta 2, koza je 1, kokoši je 1068.

Govejé živine je veliko na pomanj-kajne radi dveh slabih krinskih letin.

V Krmilnu

so naštehi Slovencev 495, Lahov 6042, Nemcev 43.

Prebivalstva 793, hiš 129 v Dutovljah; Godinje: preb. 113, hiš 20; Krepnje: preb. 163, hiš 31. Skupno preb. 1069 (894 l. 1900.), hiš 180 (162 leta 1900.)

Sežana.

Sežana: preb. 1433 (vojaštva med temi 247), hiš 223. Leta 1900: preb. 1242, hiš 199.

Dane: preb. 212, hiš 40; leta 1900: preb. 216, hiš 37.

Ortek: preb. 272, hiš 44; leta 1900: preb. 251, hiš 42.

Šmarje: preb. 149, hiš 25; leta 1900: preb. 165, hiš 22.

Skupno: preb. 2066, hiš 332. Pred 10 leti: preb. 1874, hiš 300.

Avče.

Županstvo Avče šteje z dne 31. decembra 1910: 609 prebivalcev (57 odsotnih) med temi 3 Nemci. Prebivalstvo se je pomnožilo za 41 oseb v 10 letih. V občini je: 319 glav goveje živine, 94 prašičev, 2 konja, 1 osel, 4 ovce, 2 kozi, 72 panjev čebel, 804 kokoši in 2 goloba.

Grgar.

Grgar šteje 198 hiš, prebivalcev 1127.

Ravnica šteje 60 hiš, prebivalstva 422.

Lokavec.

Občina Lokavec ima hiš 228, stanovanj 248, stanujočih strank (družin) 196, prebivalstva 1144; med temi jih je v Ameriki 43. Obč. jezik slovenski 1136, Obč. jezik nemški 8.

Zivali: krav 167, volov 120, junic 75, juncev 25, konjev 18, kokoši 1145, prešičev 245, koze 14, ovac 12, panjev čebel 34.

Od leta 1900. do 1910. se je pomnožilo prebivalstvo za 71 oseb.

Občina obstoji iz frakcij: Brith, cerkev, šola, gostilna s prenočišči J. Slokarja, Lahovše, Vas, Kušč, Paljki, Kovači, Slokarji, Čohi, Gorenje, Gradišče-Pali.

V občini je c. kr. poštni urad, 2 razr. šola, zastop Slavije, zavar. goveje živine, Rokod. društvo, brač. pevsk. društvo, kmetska podružnica in podružnica Ciril-Metoda.

V občini se nahaja 23 žag za rezanje hlodov, na vodo, 1 žaga na par, 8 mlinov za žito, tovarna za zlivanje bakra in fužina za kotle, valjalnice za pranje sukna (plah); 36 raznih obrtnikov.

Dornberg.

Navzočih oseb 2152, odsotnih 191 skupaj 2343. Hišnih števil 400. Leta 1900 je bilo preb. 1919, letos jih je več 423. Živine je: Konjev 16, vrednost po 300 K; junic 56 po 210 K; juncev 55 po 230 K; krav 298 po 350 K; volov 174 po 600 K; prašičev 475 po 50 K; perutnine, kokoši, golobi, gosi racje 3359 povprečno po 2 K; oslov 6 po 30 K. Vseh naštetih živali je 4439. Skupna vrednost živine znaša 268.558 K. Izventega so še 4 ovce, 1 koza in 141 panjev čebel.

Štanjel.

V občini Štanjel je bilo dne 31. decembra l. l. navzočih: v Štanjelu samem 321, v Kobdilju 395, v Hruševici 252, na Lukovcu 68, pri Kobolih 67, pri Lisjakih 67 in pri Čipih 24 oseb — skupno torej 1194. Od teh je 13 Nemcev in 1 Lah, drugi so vsi Slovenci. Odsotnih je bilo: v Štanjelu 211, v Kobdilju 289, v Hruševici 179, na Lukovcu 43, pri Kobolih 16, pri Lisjakih 71 in pri Čipih 6 oseb — skupno 824.

Vogrsko

šteje prebivalcev 950, med temi 2 Laha, 3 Čehi in navzoča sta bila slučajno 31. dec. dva nemška »vandrovc«.

PROSIMO VSE OBČINE,

da nam naznanijo izid ljudskega štetja: število prebivalstva, po narodnosti, število hiš, živine, posebnosti.

Prosimo, da nam pošljete občine te podatke kolikor mogoče hitro!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za Ciril-Metodovo podružnico Goričel so darovali mesto vstopnine k Ciril-Metodovemu plesu v Trstu vsak po 2 K gospodje: G. Göstl, dr. Eržen in prof. Gvaiz.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Bilj. — Komaj je ugasnilo mlado življenje, že so napotili naši derviši vas s svojim vpitjem. Medtem ko pozablja pošten človek ob smrti na vse predsodke in mu je srce polno iskrenega sočutja ali vsaj plemenitega odpuščanja, je bruhal ravno v tem trenutku ves divji fanatizem naših klerikalcev na dan. Že cel teden se govori po vasi, da je vskliknil nekdo od tuk. »Orla« ves navdušen radi smrti zvestega Sokola krilate besede: »Sokoli je krepak«. Res, da ga je, kakor se čuje, okregal pošten mož, ki se mu je gnusila ona propalost, vendar je bil ta junak tako nesramen, da se je drznil nesti pokojnika na pokopališče! Ali je to pokvarjenost posameznika, ali je izbruh poživljene narave, ki cvete le v močvirju propalega klerikalizma?

G. Abram, če je to res, potem vam častitam! Krasne junake ste si vzgojili. Pa le nič se jih ne sramujte in ne skušajte prati zamorca, ker niti to ne more zbrisati madeža, ki ostane na katoliški organizaciji za vedno. Pa saj vemo, da niste vi krivi! Pri pogrebu so nastopili klerikalci z razvito zastavo, klerikalci so ga nesli in niti to jim ni bilo všeč, da so si upali Sokoli položiti venec na krsto dragega jim brata. Na vencu so pogrešali križ, zbadali so s svojimi neslanimi opazkami in razlivali svojo gnojnico, ne oziraje se na resnobo trenutka. Da, ponosni ste lahko na svoje backe, g. Abram, posebno pa na »fajmoštra«, častitam vam! Upamo, da za slučaj, da je res izustil oni fant te besede, ga ne boste klicali radi te malenkosti na odgovor, ker zasluži pravzaprav odlikovanje za svoj napredek v izobrazbi, in naše skromno mnenje je, da, če bi začeli zračiti svoje društvo, bi zginito pred solncem z mrčesom vred polovica vaših koritarjev. Lepo družbo imate g. Abram, častitam vam zanjo in k vspehom, ki so res očitni! Za slučaj, da ne boste zadovoljni s to južino, vam postrežemo z boljšo. Imamo polno zalogo našnih ocirkov. Vaš stari prijatelj!

Iz tolminskega okraja.

Sv. Lucija. — Pred kratkim smo pomotoma javili, da sta se vpisala pri ljudskem štetju pri Sv. Luciji tamošnja dva orožnika kot Nemca.

Resnici na ljubo izjavljamo, da sta ona dva orožnika z orož. postaje na Slapu ter da bo javnost vedela, kakšna pristna Germana sta, Vam povemo, da je eden trd Kranjec, drugi pa je gorjan, doma iz Loma kanalskega.

(Opom. ur. Dostavljamo, da je bilo orožnikom rečeno od njihovega poveljstva, da naj upišejo nemščino za občevalni jezik. Jedni so se ravnali po tem, drugi ne. Tako je bilo tudi v drugih slovenskih deželah.)

Domače vesti.

Deželno umobolnico si je ogledalo do nedelje popoldne jako mnogo občinstva. Vsi so dobili vtis, da so zgradbe res lepe, da je umobolnica luksuriozno napravljena, ali oni, ki vedo, koliko stane ter vedo presoditi naše deželne finance, so zmajevali z glavami, ker se je potrosilo toliko, 2 milijona K, za ta deželni zavod.

Napisi so res dvojezični, toda še so tu ostanki, ki kažejo, da so bili le laški; na primer »vestiti«, oznaki v kuhinji za mirzo in vroče so le laški itd.

Umobolne začno prevažati polagoma v umobolnico. Baje pripeljejo še ta teden one, ki so v umobolnicah v Italiji, potem rešijo tudi one iz ostudnih lukenj v zavodu usmiljenih bratov.

Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju je prejelo do 18. svečana darov skupaj 500 K.

Društvo je izdalo leto, za 4405 K. prešlo je pa z lanskim prebitkom vred samo 4462 kron. Očitna je torej nujna potreba.

Darove sprejema blagajnik Ivan Ljazar, nadzornik l. z. v p., Dunaj III. Rekenstrasse 27.

Trije zdravniki so sedaj nastavljeni v deželni umobolnici: dr. Frantik, dr. Göstl in dr. Franzoni (Furlan); v kratkem nastavijo še jednega.

Slovensko vseučilišče in klerikalci. — V soboto je zboroval kranjski deželni zbor. Sprejel je melioracijski zakon ter sklenil najeti v melioracijske svrhe 10 milijonov K. Zgodilo pa se je še nekaj posebnega. Debatirali so o pospeševanju zadružništva ter sklenili, da se ustanovi deželni zadružni urad. »Zadružna zveza« se prizna kot od deželne uprave odobrena zadružna organizacija in tej se da kot brezobrestno posojilo 700.000 K, to je ... vseučiliški zaklad. Tako so se lepo znazali klerikalci iz težav, v katerih se nahaja »Zadružna zveza«. Škandal vseh škandalov pa je to, da so vzeli vseučiliški zaklad ter ga pobasali v bisago »Zadružne zveze«.

»Slov. Narod« piše na to: »S tem zakladom je bil ustanovljen temelj bodočemu slovenskemu vseučilišču in podlaga nadaljnjemu delu za dosego visoke šole. Zdaj pa so klerikalci izpodnesli to podlago, podrli ta temelj in deželni vseučiliški zaklad pobasali v svoje raztrgane žepe. Zadnji dve leti so klerikalci na brezstiden način zlorabljali vseučiliško vprašanje za obstrukcijo v državnem zboru. Rekli so, da delajo obstrukcijo, da preprečijo italijansko fakulteto, v resnici pa so delali to obstrukcijo, da bi od vlade izprešali različne koncesije za svojo stranko in za svoja podjetja. In res, čim so se z vlado zmenili za plačilo, so opustili obstrukcijo in so slovensko vseučiliško zahtevo izdali in prodali. Kdor tega še ni verjel, ta je to moral spoznati v sobotni seji deželnega zbora, ko so klerikalci ukradli vseučiliški zaklad 700.000 kron svojemu namenu in ga pobasali, da s tem deželnim denarjem rešijo svoje crkajoče zadruge. Vseučiliški zaklad je izginil v klerikalnih žepih. Formelno je posojen Zadružni zvezi, a da ga dežela ne bo nikoli več videla, o tem ni dvoma. Klerikalci so sklenili slovenski vseučiliški račun; postulat so prodali vladi, za uresničenje tega postulata namenjenih 700.000 kron pa odnesli. V soboto je bilo v kranjskem dež. zboru slovensko vseučilišče pokopano brez vseh slovesnosti in ceremonij. Tako zadeva slovenski narod prokletstvo za prokletstvom, ker nima v sebi toliko moči in navdušenosti, da bi proti infamnemu klerikalizmu nastopil kakor zasluži.«

Proslavlja 35letnice akad. teh. društva »Triglav« se je izvršilo v soboto in nedeljo v Ljubljani na slovesen način ob obilni udeležbi. V soboto je bil obhod po mestu, zvečer komers. v nedeljo slavnostno zborovanje in ustanovni občni zbor starešinske zveze bivših članov »Triglava«. Predsednik Zveze je dr. Ivan Jenko. Na grob vseuč. prof. dr. Kreka so položili venec; popoldne je bil banket, zvečer ples; ob tej priliki je pripela gospa dr. Tavčarjeva na zastavo »Triglava« krasen trak dar narodnih dam. Došlo je obilo brzojavk.

Italijanizacija goriške okrajne sodnije. — Pred kratkim časom smo opozorili predsedništvo okrožne sodnije o sestavljanju nemških zapisnikov s slovenskimi strankami.

Danès javljamo, da se pri VI. oddelku okrajne sodnije, ki ima opravka le s Slovenci, sestavljajo v zadnjem času s slovenskimi strankami italijanski zapisniki. To je že višek brezobzirnosti in le čudimo se, kako more predsedništvo kaj takega trpeti. Se li to dogaja vsled neznanja slovenskega jezika, ali celo vsled neštirnosti do istega in slovenskih strank? Soditi po »Corrieru«, češ laški uradniki so večji vsem potrebnim jezikom — in če »Corriere« pravi, ho že res! — potem je možno le drugo. Tem strožje kazni vredno postopanje!

Vse kaže, da se nekaterniki zavedajo, da se jim od zgoraj ni bati zlih posledic in da je vsled tega pričela tista iz časov pred Defacis-om znana laška komodnost na okrožni sodnji zopet bujno cvetiti. S cincanjem se ne doseže ničesar,

treba je ob pravem času in na pravem mestu tudi železne pesti. Le tako bo mogoče zopet vzpostaviti red in redno pposlovanje, ki je v zadnjem času posebno glede okrajne sodnije žalostno, da ne rečemo škandalozno!!

Najvišje odlikovanje. — Njega c. in kr. apostolsko Veličanstvo je milostno sprejelo v c. in kr. zasebno knjižnico glasom Najvišjega odloka od 20. prosinca t. l. delo »Die Adelsberger Grotte in Wort und Bild«, katero je spisal Jamoslovec in jamski tajnik g. And. Perko in je Njega Veličanstvo zapovedalo, naj se vsled tega izreče pisatelju Najvišja zahvala. C. kr. poljedelski minister je obvestil o tem pisatelja ter mu hkrati izrekel imenem poljedelskega ministerstva za to važno delo zahvalo in polno priznanje.

Skrajno nestrpnost, da ne rečemo kaj drugega, je pokazal župnik v Renčah v nedeljo pri pogrebu nekega društvenika društva »Svoboda«. Društvo mu je preiskrbelo venec v narodnih barvah s primernim napisom: zadnji pozdrav svojemu članu. Ta venec je slovenskega katoliškega duhovnika tako hodel v oči, da ni pustil, da bi ga nesli v kapelo. Rekel je, da ta »šapev« ne sme v kapelo, ker da je od brezverskega društva! Držal se je mož nekako na smeh — ali njegov delež po tem pogrebu je zasmeh pri vseh razsodnih Renčanih.

Pasivna rezistenca v Trstu. — Pasivne rezistence še ni konec in kakor vse kaže, ne poneha še. Blago, pošiljatve zastajajo, vse delo se vrši po predpisih. Na Herpelje je odšel včeraj do 1. pop. en sam vlak, proti Gorici nobeden. Prometno ravnateljstvo Južne železnice je ukazalo, da se ne sme sprehajati tovornega blaga z državne železnice in tudi ne prehodnega blaga. Osrednja vlada in tržaške oblasti žugajo z represalijami. Par uradnikov so suspendirali.

Kanceljski pomočniki in kanceljski oficijantje. — Posl. Marckhl je izdelal in predložil poročilo o dohodkih kanceljskih pomočnikov in kanceljskih oficijantov. Oficijanti morajo absolvirati meščansko šolo, služiti tri leta in napraviti strokovno izkušnjo. Začetna plača znaša 1200 K. Vsako leto se poviša za 100 K in doseže pri nad tridesetletni službeni dobi 2200 K. Aktivitetna doklada znaša začetkoma 400 K in se na tri leta zviša za 100 K do 800 K na Dunaju. Ostali štiri krajni razredi dobe kvote 80, 70, 60, in 50 K. Polovica aktivitetne doklade se vračuna v penzijo. Vdovska penzija znaša po desetih službenih let 700 K, po dvajsetih letih 800, po 30 letih pa 1000 K. Najmanjši letni dopust znaša 14 dni vsako leto. Po dvanajstletni službeni dobi je pod gotovimi pogoji dopustno, da se imenuje oficijant za uradnika XI. činovnega razreda.

Okrajni šolski nadzorniki v postanejo delničarji. — Naučni minister grof Stürgkh je izjavil v naučnem odseku pri razpravi o predlogu poslanca Stranskega naj se okrajni šolski nadzorniki s alno namestijo, da je ta zahteva iz finančnih in političnih razlogov za zdaj neizvedljiva. Vlada pa stavlja vsako leto v proračun znesek v izločanje gmotnega stanja okrajnih šolskih nadzornikov.

Ljudsko štetje na Koroškem. — V »Korošču« čitamo: Počasi že prihajajo v javnost poročila o rezultatih ljudskega štetja. Dosedaj objavljeni rezultati so sicer zelo obupni, ako se pa pomisli, da so postopali številni komisarji s skrajnim terorizmom in da so nekaterih občinah brez poizvedovanja po občevalnem jeziku Slovence kratkoma zapisali za Nemce, potem nas ta poročila ne morejo in tudi ne smejo navdajati z obupom; nasprotno: ker smo prepričani, da je ljudsko štetje na Koroškem navadna javna goljufija in da je Slovencev v resnici veliko več, kakor jih bo izkazovala vladna statistika, se moramo s temvečjo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo lotiti dela in zasedi narodno zavest v najširše vrste naroda. Da je ljudsko štetje očitna sleparija, je razvidno iz dosedaj objavljenih števil v slovenskih občinah. V Šmarjeti v Rožni dolini so naštehi hlapci nemškega »Volksrata« kar 87 Nemcev, dočim so jih pred devetimi leti naštehi komaj 14. Izvedeli smo iz zanesljivega vira, da so se Plaznik, Mataž in drugi taki veliki Nemci v Šmarjeti priglasili k nemškemu občevalnemu jeziku in da so zapisali za Nemce tudi vse svoje posle in delavce. Danes

samo konstatirano, da so omenjeni gospodarji s svojo izpovedbo števnega komisarja in vlado ogoljufali, ker se v njihovih hišah govori in občuje le slovensko in ker bivajo v njihovi domačnosti posamezne osebe, katere nemško sploh ne znajo. Tudi v občini Medborovnica so se priglasili posamezni gospodarji k nemškemu občeveljnim jeziku. Četudi se v njihovih hišah občuje izključno le v slovenskem jeziku.

Kar torej niso Nemci dosti pograbilili Slovencev ter jih vrgli med Nemce, so pomagali potem še Slovenci sami, ker so se vpisovali za Nemce. Odkod to? Treba pribiti z nova, da z gospodujočo sloven. klerikalno stranko mnogo Slovencev ni zadovoljnih ter da so rajši Nemci nego slov. klerikalci. Velika pa je tuintam tudi narodna mlačnost. Korošci potrebujejo krepke narodne stranke z naprednimi cilji, pa bi drugače napredovali kot sedaj, ko se jim je vsilila klerikalna stranka, kateri je narodnost deveta briga!

Nameravano skupno poučno potovanje slovenskih učiteljev in učiteljic o velikih počitnicah 1911. — Da bi zbudili med slovenskim učiteljstvom zanimanje za potovanje, je sklenil odbor Slov. Šolske Matice, da hoče poskusiti letos uprizoriti v velikih počitnicah skupno potovanje slovenskih učiteljev in učiteljic po tem le načrtu:

1. dan. Zidani most-Ljubljana-Jesenice-Bled (tu se pomudi družba 4 ure) Bohinjska Bistrica. Prenočevanje. 2. dan. Bohinjsko jezero-Savica-Boh. Bistrica-Gorica. Prenočevanje. 3. dan. Gorica-Trst (en dan). 4. dan. Trst-Pulj. (Amfiteater, Avgustov tempelj, Sergijev slavolok, Pomorski arzenal, Maslinski otok. Zlet na Brionske otoke.) 5. dan. Pulj-Mali Lošinj-Zader (kratek odmor) Šibenik (kratek odmor) Splet. Prenočevanje. 6. dan. Splet-Solun (Solunske izkopine) Spiti (Diokletianova palača, stolnica, muzej itd.). 7. dan. Splet-Gruž. Zlet v Kotorsko boko. Nazaj. Zlet v Dubrovnik. (Stradone, Rektorska palača, muzej itd.) Nazaj v Gruž. Prenočevanje. 8. dan. Gruž-Mostar. Prenočevanje. 9. in 10. dan. Mostar-Sarajevo. 11. in 12. dan. Sarajevo-Zagreb. 13. dan. Zagreb-Zidani most domov. Potovanje traja 13 do 15 dni. Čas najbrže meseca avgusta.

Potni list za pot »V Ameriko«. — S tem potnim listom zamore potnik nastopiti pot »V Ameriko« na ladji »Trgovski Dom«, ki bode zasidrana dne 28. svečana 1911. od 8.—12. ure zvečer ter dne 1. šušca 1911. do 5. ure zjutraj v »Port Arturški« luki.

Pravila za pot »V Ameriko« veljavna za vse potnike: § 1. Vsak potni list mora biti kolekovan najmanj z 1 narodnim kolekom. § 2. Vsak potnik si mora kupiti v potni pisarni vozni listek, kateri stane za nežni spol (izjemoma seveda) 1 K, za ostale potnike pa 2 K. § 3. Vsled neke naredbe se članom »Sokola« v Gorici dovoli vožnja »v Ameriko« za samo 1 K. § 4. Vsi potniki morajo biti opravljani primerno dolgi poti v Ameriko. Kdor se proti temu pregreši, plača posebej 1 K globe, za kar dobi mornarsko čepico. § 5. Temeljem naredbe (glej § 3. odstavek V.) so gardedame globe proste. § 6. Vsi neznanj potniki se morajo izkazati pri revizorju. § 7. Kdor hoče dobiti prostor na krovu ladje, naj si ga nemudoma preskrbi. Stane 1 K.

Število gojencev na vseh državnih učiteljskih v Avstriji v šolskem letu 1910/11. — 1. Moška učiteljska: Na vseh 56 zavodih je 9143 gojencev (9353 v šolskem letu 1909/10). Najvišji letnik šteje 2142 gojencev. 2. Ženska učiteljska: Na vseh 20 zavodih je 3609 gojenk (3620 v šolskem letu 1909/10). Najvišji letnik šteje 803 gojenke. Skupno število leta

1910/11.: 12.765 (leta 1909/10. pa 12.962).

Od moških zavodov na slovenskem ozemlju štejejo: Ljubljana 122 (najvišji letnik 33), Maribor 176 (32), Celovec 175 (36), in Gorica 136 (32) gojencev. Od ženskih: Ljubljana 171 (43), in Gorica 321 (73) gojenk.

Občinske volitve v Štorjah na Krasu se niso izvršile tako, kakor je bilo pričakovati. To pa vsled dveh izdajic, ki sta podobna mački, ki spredaj liže, zadaj praska. Tako nam pišejo iz Štorij.

Potres. — 19. t. m. je bil potres, katerega se je čutilo na celem jugu Evrope. Poročila iz Italije poročajo o precej močnih potresnih sunkih, tudi iz Carigrada in Soluna poročajo o potresih. Sunke se je čutilo tudi v Pulju in Trstu; v Gorici so tudi nekateri čutili lahno potresno gibanje.

Predavanje o Tolstem. — Tukajšnji »Circolo di Cultura« priredi danes zvečer v Marzinijevi dvorani predavanje o Tolstem. Predaval bo Costantino Papacosta.

Zgubljeno. — Na Soljanski cesti se je zgubila ročna torbica črne barve. V isti je več posest z imenom Sofija Oransch. Kdor jo je našel, naj jo odda na policiji, kjer dobi 4 krome nagrade.

Sokolski vestnik.

»Sokol« v Cerknem priredi na pustno nedeljo svojo prvo maskarado pod naslovom »Markov semenj«. Vabila se razpošljejo prihodnji teden. Vstop imajo le vabljene. Kdor bi ne dobil vabila in se želi udeležiti, naj javi to odboru.

Začetek tega velikega semnja je ob 7^{1/2} uri zvečer v sokolski dvorani, ki bo de spremenjena v trg, kakoršen je isti na semenj sv. Marka.

Žveza narodnih društev.

Kmetiska čitalnica v Podmelcu vabi svoje člane in prijatelje, osobito člané bratskega društva na Kneži k prijateljskemu sestanku in zabavnemu večeru, katerega priredi na debelo nedeljo zvečer v restavraciji gosp. Ignacija Božiča v Klavžah.

»Čitalnica« v Prvačini bo imela v nedeljo 26. t. m. ples v Pahorjevi dvorani. Začetek ob 3. pop.

Kmetško bralno društvo »Lijak« na Vogrskem si je zbralo na zadnem občnem zboru v nedeljo dne 19. t. m. sledeči odbor: predsednik Beltram Anton, blagajnik Lutman Jožef; odborniki: Gregorič Jožef, Gregorič Karol, Beltram Jožef, Furlani Ivan in Beltram Ivan; namestniki so: Jare Franc, Marvin Anton in Gregorič Franc; preglednika: Furlani Ivan, Gregorič Jožef, Gregorič Karol. Duštvu želimo mnogo najboljšega uspeha.

Bralno-pevsko društvo »Ladlja« v Devinu priredi v nedeljo dne 26. t. m. društveno zabavo, pri kateri se bo igralo burki: »Mutasti muzikant« in »Merkurjev kip«. Zadnja burka je nova na našem odru, skoz in skoz polna finih dovtipov in komičnih prizorov. Predstava se vrši v veliki dvorani g. M. Plesa. Začetek ob 4. pop. — Po veselici prične društveni ples za vabljene.

Trgovsko-obrtno in gospodarsko vesti.

Brzovlak London-Trst. — Zagotavlja se, da začne voziti s prihodnjim mesecem med Londonom in Trstom direktni brzovlak, kateri pa bi se ne dotikal Dunaja. Dunajska občina pa se je zavzela za to, da bi šel vlak tudi skozi Dunaj.

Nov način za odsekavanje dreves. — Moderna tehnika je znašla nov način poruševanja gozdov. Neki Hugo Gauthier iz Berolina je izumel tak-le način odsekavanja dreves: tanka žica od platine se obvije okoli drevesa ter se jo zveže z elektromotorjem; žica zažari in prežge deblo drevesa. Benzinov motor na koncu gozda in dva delavca — to je vse, kar je treba za tako proceduro. Na ta način je mogoče drevesa odsekati čisto pri tleh.

Politični pregled.

Delegacije. — Mornariški odsek ogrske delegacije je sprejel proračun in izredne kredite.

Bosenski deželni zbor je pričel večeraj generalno debato o proračunu za 1911. Dohodki so proračunjeni na K 79.493.675, troški pa na K 79.488.489.

Socijalnopolitični odsek državnega zbora je absolviral zakonski načrt o delu žensk in otrok v rudnikih. Sprejeli so nekaj modifikacij in izvolili posl. Stözlza za poročevalca. Na to so se posvetovali o uvedbi delovne dobe šoferjev ter sprejeli predlog, v katerem se pozivlje vlada, naj predloži v najkrajšem času zakonski načrt o ureditvi službenih in pravnih razmer šoferjev. Na to se je v imenu pododseka zavarstvo rudarjev referiralo o mezdah v rudnikih ter končala generalna debata.

Vlada je zavrnila prošnjo češkega deželne odbora, naj mu dovoli zvišati deželne doklade od 55 na 65 odstotkov; kot odškodnino zato prepusti država deželi oni del dohodarine od zganja in osebne dohodarine, ki pripada državi. Za minulo leto je ta dohodarina znašala tri milijone kron, za letos pa znaša 4.700.000 kron. Te vsote se bodo tekom leta izplačale deželnemu odboru.

Srbski kralj Peter se je vrnil iz Rima v Belgrad. Včeraj dopoldne ob 9.30 je prispel v Červinjan, kjer je predsedel z italijanskega na srbski dvorni vlak, s katerim se je peljal v Belgrad.

Razne vesti.

Slov. akad. društvo »Adrija« v Pragi. — Društveni prostori slov. akad. društva »Adrija« so od sedaj naprej na Kraljevih Vinogradih, Smilovskega ul. 7. I.

Kuga v Vzhodni Aziji. — Po celi Mandžuriji vlada kuga. Kakor se čuje, so ustanovili Kitajci tajno organizacijo, ki namerava prepoditi vse Evropejce iz Mandžurije. Opažalo se je, da nosijo Kitajci svoje mrličce le pred evropska stanovanja. Bolni Kitajci, ki leže v bolnišnicah v Harbinu, skušajo okužiti evropske streljane s liszami. V Halučenu se bore že delj časa brezposelni Kitajci proti kitajskim regulirnim četam s tem, da mečejo vanje odsekane roke, noge in glave okuženih mrličev.

Svedrovci v Trstu. — Trgovina z domačimi pridelki tvrdke A. Grioni ima svoje skladišče s pisarno vred v ulici Tintore št. 1. Ko je v soboto zjutraj ob 7.30 tvrdkin uradnik odpiral vrata skladišča na strani ulice Boschetto, je našel v ključavnici vetrnih. Jasno je bilo, da so tatovi po noči vdrli v skladišče. Odprli so najprej potom ponarejenih ključev vrata Delavskega doma, na to so stopili na dvorišče. Tukaj so tatovi našli drog, kakoršnjega rabijo železničarji za signale. Drogi ima obliko lojtre in je ta bil s plesa železničarjev v Delavskem domu. S pomočjo tega droga so tatovi preplezali zid, ki deli dvorišče od drugega manjšega. Tu so napravili veliko luknjo v vratih, ki vodijo v skladišče. V pisarni so potem prevrtali blagajno, in sicer od zgoraj, posluževaje se pri tem običajnega ameriškega svedra. Prevrtali so pa le zgornjo ploščo. — Ko pa so začeli vrtati

spodnjo ploščo, je tatove bržkone splašil kak šum. V hitrici so jo odkurili, kar dokazuje, da so v sili pustili vetrnih v ključavnici. V blagajni je bilo 7000 K.

Avtomobil s sedmimi osebami vred padel v Trstu v veliki kanal. — V nedeljo je Eggerjev šofer po primku Jakob v družbi nekaterih svojih znancev pil v gostilni »Wienerküche« v ulici Ohga. Že ob desetih zvečer mu je padlo v glavo, da je šel po avtomobil št. 314, ki vozi med Barkovljami in Marinarom, in ki je bil ispravljen v ulici Stazione. Vzel je avtomobil iz remise, ter se vrnil z istim pred imenovano gostilno. Ko so kmalo po polnoči zaprli omenjeno gostilno, je Jakob naložil na avtomobil Frana Kosa, vratarja v tehničnem zavodu in njegovo ženo Regino, Ano Balaska, Martina Stanjeta, nekoga šoferja Müllerja in Antona Huroška, ter obrnil avtomobil proti trgu Caserma, od kjer je hotel zavoziti v ulico Caserma in od tam na Corso. Ker je Jakob zgrešil ulico, je zavozil mesto v ulico Caserma, v ulico Vienna. Avtomobil je tekel po bliskovo po ulici Vienna proti kanalu. Iz kanala so potegnili 6 oseb živih. Mrtev je vratar Kos.

Neverjetne vesti o azijski kugi prihajajo v javnost. — Profesor Skoričenko v Petrogradu trdi, da je nalašč kitajska vlada poslala mnogo okuženih Kitajcev v Mandžurijo in sicer iz Južne Kitajske, kjer divja vedno kuga. Na ta način hoče vlada prepoditi Evropejce iz Mandžurije. Profesor Skoričenko navaja pri tem zgodovinsko dejstvo iz leta 1346, ko so Tatarji metali v italijanski tabor okužena trupla ter tako razširjali kugo.

Od oceana do oceana z letalnimi stroji. — Amerikanski zrakoplovec Mr. Clifford Harmon poleti prihodnji mesec na svojem letalnem stroju čez panamsko ožino med obema Amerikama. Razdalja znaša 50 angleških milj, vzdigniti se bo moral čez hribe v višini 2000 čevljev. Vzdigne se z ladje »Moltke« v meksikanskem zalivu blizu mesta Cölon in svojo pot konča, (če mu pojde vse po sreči) na drugi ladji onstran panamske ožine v Tihem Oceanu.

Nemški cesar prodaja svoje graščine. — Nemški cesar je prodal svoj grad Benrath pri Düsseldorfu tamošnji občini za 3^{1/2} milijone mark. V kratkem času je ta že drugi grad, ki ga je prodal nemški cesar.

Nova pomladanska moda za ženske. — Čujte, dame bodo imele hlače pod krili. Krilo bo imelo ob stranih zareze, tako da jim bodo videti hlače. Hlače bodo iz istega blaga kakor krilo. Pariški krojači so že poslali po mestu ženske, ki delajo za tako obleko reklame. Najprej velikanski kljubuk, v katerem je kilometerska igla, potem ozka krila, da mora ženska le skakati, ako hoče hoditi, sedaj pa še hlače. Vedno interesantnejše.

Obsojena zveržna. — Pred Brnsko paroto je bil obsojen 35-letni dimar Henrich Horutrich na smrt. Obtožen je bil oskrumbé in umora devetletne deklice.

Štrajkujoči verniki. — V Caričinu na Ruskem imajo duhovnika meniha Ilidorja, ki je znan po svojih hujskujočih pridigah proti drugovernikom, katere je treba po njegovem imenju vse poklati. Sveti Sinod je vsled tega hotel meniha premestiti v neki samostan, toda občina broječa 1000 oseb, ga ni pustila, zaprla se je z menihom v cerkev in vsi hočejo prisiliti z lakotno oblastjo, da pusti meniha v Caričinu. Po eni strani se noče ukloniti menih svojim predstojnikom, po drugi strani pa dopušča, da trpijo slabotne žene in otroci po nepotrebnem zanj.

(Dalle na četrt strani.)

Benjamin zanima vse sloje.

Književnost.

Miroslav Tyrš. Kratak opis njegovega življenja in delovanja. S 4 slikami. Po raznih virih priredil dr. Gv. Sajovic. Založil »Sokol« v Ljubljani. Cena 80 v. To je II. zvezek »Prevodov in prireditev iz češkega Sokolskega slovstva.«

O »Vedi«. — Dr. Nikola Griljanovič je v 5 števeh »Slovenskega Juga« t. l. priobčil o »Vedi« sledeče:

Pojav te revije, katere prvi zvezek je že izšel, se mora zabeležiti kakor dogodek za Slovence. Pri Srbih, katere je obvladala bolj politična stran, bi pojava jednake revije pomenila morda veliko manj, nego pri Slovencih, katerim je edino kulturni napredek obramba proti navalu silnih Nemcev in Italijanov ter je v tem oziru vsaka kulturna pojava eminentne važnosti. Kakor je razvidno iz programa, bodi »Veda« posvečala glavno pozornost popularnim člankom in študijam socijalno-politične vsebine; a vodila bodi tudi račun o gibanju drugih ved širom sveta, osobito med Jugoslavnimi. To obljubo vidimo izpolnjeno že v prvi številki.

Skupni vtis po čitanju tega zvezka je zadovoljiv. Tu omenja nekaj o Rostoharjevem članku ter o članku Kidričevem, na to pa pravi, da glede originalnega proučavanja, katero edino pomeni napredek v vedi, je pohvale vreden članek dr. Žmavca »Uvod v prirodne nazore v svetu«, »Politični memoari« dr. J. Vošnjaka imajo absolutno vrednost kakor živa zgodovina, posebno zanimiva in aktualna partija na koncu kritike dr. B. Vošnjaka, delo bana Nikole pl. Tomašiča »Temelji državnega prava hrvatskega kraljestva«. (Tu citira dr. Griljanovič odstavke dr. B. Vošnjakove kritike.)

Kar se tiče zunanosti, mora se pohvaliti skrbnost inokus, ne samo v tehničnem pogledu, nego tudi v pogledu razpredelnosti gradiva. Evropska vglajenost tega malega naroda kaže se tudi na zunanosti tega lista, a globokejša kulturalnost v njega vsebini. Vidi se, da so si Slovenci svesti svojega položaja in kulturno-nacionalnih nalog.

Offizieller Führer durch Kurort und Bad Veldeš. — Tako glasi brošura št. 2. dela »Österreichische Heller Führer durch die Städte und Kurorte der Monarchie. Izdajatelj: Fer Trexler, urednik Emil Bayer v Gorici, Via Aprica 19. Brošura, ki stane 90 v, je izšla v Gabrščekovi tiskarni. V brošuri je več slik blejskih naravnih krasot, Kazipot je skozi in skozi zanimiv, prepleten z zgodovinskimi podatki, opisom Gorenjske in nje slov. prebivalstva.

Dama,

katere skrbi za zdravo kožo in hoče iznabit se peg ter ohraniti nežno in mehko kožo ter belo polt, se univa le z
Mlijinim mlečnim milom (znamka konjiček) **tvrdke Bergmann & druy Teschen na Elbi.**
Kosmič po 80 vin. se dobi v vseh lekarnah, mirodiluščah in prodajalnah parfumov.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Prodaja se skoraj novo kuhinjsko opravilo, spalnico in stroj Singer. Zglasiti se je Via Ponte Isonzo št. 3, II. nadstr.

Udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Korou v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različnih vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno posrežbo po jako zmernih cenah.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

S 3/21
4

Obvestilo.

O imovini »Glavne posojilnice v Ljubljani« regist. zadruga z neom. zavezo v likvidaciji se je razglasil dne 13. II. 1911. konkurz.

Konkurzni komisar: c. kr. dež. sod. svet. dr. Jak. Toplak v Ljubljani.

Začasni upravnik mase dr. J. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani.

Volilni narok 21. februarja 1911. dopoldne ob 9. uri pri tej sodnji v izbi št. 123 pred konkurznim komisarjem.

Zglasilni rok: do 30. aprila 1911.

Narok za likvidovanje in poravnavo 16. maja 1911. dopoldne ob 9. uri pri tej sodnji, v izbi št. 123 pred konkurznim komisarjem.

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani oddelek III., dne 13. februarja 1911.

„Dopust je bil letos pokvarjen, kaj ne, saj je lilo grozno.“
„Ti motiš se, dragi prijatelj, jaz nosil sem vedno

„OHO!“

Odvetniška pisarna **dr. Fr. Brnčić-a** in **dr. Mat. Pretner-ja** v Trzinu, ulica Nuova št. 13 II. nadstropje

sprejme

izvrjenega stenografa-strojepisca, večtega slovensko-nemškega jezika ali pa 2 stenografinj, ki ste objednem datilografinj.

Vstop 1. marca 1911.

Plača po dogovoru.

Odlikovana semenska trgovina

edina na Kranjskem strokovno urejena, ki prodaja na drobno in debelo, naznanja slav. občinstvu, da je izšel 37. letnik ilustriranega cenika. Istega se razpošilja brezplačno.

Največja zaloga mnogovrstnih poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen. Semena so preizkušena in zajamčena, pristna in dobro kaljiva. Spoštovanjem se priporoča

Al. KORSIKA v Ljubljani,

Bleiweisova cesta 1 ali Vrtača 1.

Ivan Maroni - Gorica

ulica Ariosto Mattioli

goriška tovarna mosaičnih plošč, izdelanih po beneškem sistemu in iz navadnega cementa.

Izvršuje raznovrstna olupševalna dela pri stavbah, bodisi iz cementa ali iz ponarejenega kamna. — Elegantne kopalne banje. — Cevi iz cementa v raznih širjavah.

Sprejme se kakoršnokoli delo.

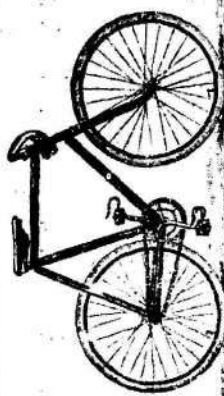
Stojte!

Kdo ne pozna tvrdke

Stojte!

Kerševani & Čuk

na Stolnem trgu (Piazza Duomo) v GORICI šte. 97

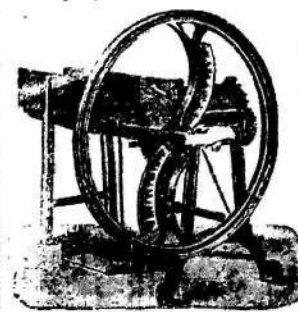
Vsako pozna to tvrdko, ker ima na prodaj Original Victoria šivalne stroje, ki so najboljše, najcenejše, najtrpežnejše in najlažje, ter delajo še po 10-letni uporabi brezšumno, hitro in točno. Original Victoria šivalni stroji so se priljubili vsem šiviljam, krojačem in drugim. Vsakdo naj si ogleda pred nakupom šivalnega stroja

»ORIGINAL VICTORIA« šivalne stroje. Tvrdka da na razpolago učiteljico, ki poučuje brezplačno. Z Original-Victoria šivalnimi stroji se izvršuje vsakovrstno umetno vezenje (rekamiranje) itd. itd.

Ta tvrdka ima na prodaj vsakovrstno

kmetijsko orodje: slamoreznice, stiskalnice, drozgalnice (stroje za mastenje grozdja, pluge, brane itd. itd.)

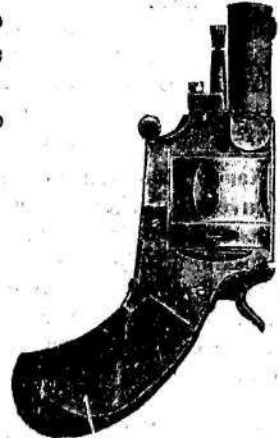
Nadalje prodaja najboljša dvokolesa bela, rdeča itd. z znamko

KERŠEVANI & ČUK, ki jih sama izdeluje. Puške, samokrese, drugo belgijsko orožje, streljivo. — Velika izber gramofonov. Daje na obroke.

CENIKI

se razpošiljajo zastoni.

Nova lekarna

se je otvorila dne 21. t. m. in sicer

Corso Giuseppe Verdi 13

Lastnik: Ivan Tremba.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 73.

Račun poštne branilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 30. aprila 1910. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 5%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6%.

Stanje 31. dec. 1909.: Zadrugnikov 1891 z deleži v znesku 85.374 kron. — Hranilne vloge: 1.654.661-17. Posojila: 1.643.638- — Reservni zaklad: 91.740-59. — Vrednost hiš: 354 416 72.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hôtel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljisce. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. Budjejeviško in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.